הכא נמי דאמר ליה לכי שמעת מיפר לה לכי שמע ליפר לה הוא סבר דלמא מטרידנא בעי רמי בר חמא חרש מהו שיפר לאשתו אם תמצא לומר בעל מיפר בלא שמיעה משום דבר מישמע הוא אבל חרש דלאו בר מישמע הוא היינו דר' זירא [6]דאמר רבי זירא [7]כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו וכל שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו או דלמא ושמע אישה לא מעכב אמר רבא ת"ש ושמע אישה [8]פרט לאשת חרש שמע מינה איבעיא להו בעל מהו שיפר לשתי נשיו בבת אחת אותה דוקא או [9]לאו דוקא אמר רבינא ת"ש [10]ראין משקין שתי סוטות כאחת מפני שלבה גם בחבירתה ר' יהודה אומר [11]לא מן השם הוא זה אלא משום [12]שנאמר [13]והשקה אותה לבדה:

מתני'

דאמר ליה. נשיה לבי שמעינא לנדרה הפר לה: וקפריך **לבי שמע ליפר לה**(ה): **הוא.** הבעל סבר דלמא מיטרידנא: **משום דבר מישמע הוא.** וקרינן ביה ושמע אישה ואדהכי מלי מיפר: **דיינו דר' זירא.** דאמר במסכת מנחות בפ' המנחות והנסכים והכי הוא שאלו שאלה לעילא מדר' יהודה בר אילעאי מנין לאומר הרי עלי ששים ואחד עשרון שמביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד והכי תנינן במתני' מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון ומביא בכלי אחד ואם אמר הרי עלי ששים ואחד מביא ס' בכלי אחד וא' בכלי ג' פתח ר' יהודה בר אילעאי והתם מפרש כו' ג"ל הרי הוא אומר כל מנחה בלולה בשמן וחריבה אמרה תורה הבא מנחה שיהא בלולה וקיש להו לרבנן דמ' נבלין בכלי אחד ויותר אין נבלין כו' ופריך התם מאי טעמא משום דאין נבלין אלמא דבלילה מעכבת והתנן אם לא בלל כשר ומתרץ רבי זירא כי אמרינן דבלילה [אין] מעכבת בראוי לבילה כגון ששים עשרונים הראוי לבילה אם לא בלל כשר וכל שאין ראוי לבילה כגון ששים ואחד בילה מעכבת ומאחר דאין נבלין אין מביאין. ה"נ גבי מרס כל הראוי לשמוע כגון שאינו מרס בדידיה אין שמיעה מעכבת ובעל מיפר בלא שמיעה ושאינו ראוי לשמיעה כגון מרס שמיעה מעכבת בו ולא מאי מיפר: **או דלמא ושמע אישה לא מעכב.** כלל: **ככם אחת.** בדיבור אחד: **דוקא.** יניח אותה ולא תמיס כגת אחת: **שמי סוטות כאחת.** כשמי כוסות: **שלבה גם בחבירתה.** הואיל ויש (ו) לי חברתה (ז)אחרת מה בכך אם אשתה אני: **והשקה לבדה.** דוהשקה דוקא משמע אחת ולא ב': מתני'

הכא נמי דאמר ליה לכי שמעינא. דאמר ליה לאפוטרופוס כל נדרים שתדור אשתי הפר ותחול הפרתה לכי שמעינא ואפוטרופוס נמי בהאי ליגא אמר לה לאשה מופר לך לכי שמע בעלך אבל אמר לה קמתמה לא דלא עדיף אפוטרופוס מבעל גופיה ובבעל גופיה בעי' דלימא בהדיא מופר לכי שמעינא כדפרישית לעיל: ופרכינן **לכי שמע ליפר לה.** דכיון דסוף סוף לא חיילא הפרה עד ששמע בעל ההיא שעתא ליפר לה איהו גופיה: **סבר דלמא מטרידנא.** ולא אהא זכור להפר נדריה. והתם במסכת נזיר (ד' יב:) פרכינן למאי דמוקמינן התם הא מתניתא כר"מ דאמר שהבעל יכול להפר נדרי אשתו אף על פי שלא חלו למה לי למנויי אפוטרופוס ליפר לה איהו כשילך ומשגיח סבר דלמא אשמעינא לו רחמנא לו מטרידנא ההיא שעתא. ולא"מ ליפר לה איהו השתא וי"ל דלא ניחא ליה להפר נדריה שתדור בעודה אצלו דדלמא נדרה מידי דניחא ליה דתפר ביה. מיהו אכתי קשיא ליפר איהו מהשתא כל נדרים שתדור משעה שילך ועד שיבוא והעלה בלריך עיון. ולי אפשר דבעל חייש דלמא בעינא למיהדר בהפרה זו ואי מיפר הוא מן השתא וכר"א לא מצי הדר ביה וכי ממני אפוטרופוס כל שעתא ושעתא בדידיה הוא דאי בעי למיהדר בשלימותיה דשלים מצי הדר. והך בעיא אע"ג דלא מפשטא הכא מפשטא מבעיין דבסמוך דבעל מיפר בלא שמיעה וכדאפרש עלה בפ"ד: **בעי רמי בר חמא חרש מהו שיפר לאשתו.** חרש המדבר ואינו שומע: **משום דבר מישמע הוא.** וכיון דראוי הוא לשמוע לא מעכב ביה שמיעה. ומתקינן דבחרש מעכבת כי שמיעה מדתניא ושמע אישה פרט לאשת חרש. וכתב הרמב"ן ז"ל דדוקא חרש משום דלאו בר שמיעה הוא אבל אינים דעלמא דבר שמיעה הוא מעכבת ביה וכי ממני אפוטרופוס כל שעתא חרש דניחא ליה לשמיעה מדתניא ושמע אישה פרט לאשת חרש דניחא ליה מדנקט חרש ומשום דאיכא דאי לא מיתא הכי לעיל אמאי לא פשטוה להיא בעיא מהך ברייתא אלא ודאי משום דאיכא לדחויי כדדמינן. מיהו אפילו הכי כיון דקאמר רמי בר חמא אח"ל בעל מיפר בלא שמיעה ומסמיך ליה נמי אדרבי זירא דאמר כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו משמע דהכי קיי"ל ועוד דפשטייהו דמתני' והך מתניתא דלעיל בהכי רהטי ואע"ג דשנינהו אשנוי לא סמכינן. וכן דעת הרמב"ם ז"ל: **איכעיא להו בעל מהו שיפר לשתי נשיו בכם אחת. אותה דוקא.** ספעמים שחברתה טהורה והיא טמאה וכשתראה חברתה אומרת טהורה אני תגים דעתה ולא תראה להודות ויימחק שם שנכתב בקדושה: **לא מן השם הוא זה.** לא מפני טעם זה אמרו דאין משקין שתי סוטות כאחת אלא משום שנאמר והשקה במפיק ה"א דהוה ליה כאילו כתב והשקה אותה ודרשינן אותה לבדה: **ולענין הלכה** איכא מ"ד דרבינא מדרבנן מוכח לה לבעיין דלא משמע להו אותה דוקא דהא יהבי טעמא מפני שלבה גם בחברתה הלכך נקטינן דבעל מיפר לשתי נשיו כאחת והכי איתא בתוספתא דמכלתין (רפ"ו) בפי' רבי יוסי בר' יהודה ורבי אלעזר בר' שמעון אומרים הפרת נדרים מעת לעת כילד היו על אשתו חמשה נדרים או שהיו לו חמש נשים ונדרו כולן ואמר מופר לכן מופרין מופר לך אינו מופר אלא לה. ואין כן דעת הרמב"ן ז"ל משום דבפ"ק דסוטה (דף ח.) אמרינן דמאן תנא קמא ר' שמעון היא דדרש טעמיה דקרא ומה טעם קאמר מה טעם אותה לבדה מפני שלבה גם בחבירתה אלמא לכולי עלמא דרשינן אותה לבדה וכפ' טרף בקלפי (יומא מג.) נמי אמרינן דאותה דוקא דאמרינן התם אין שותאין שתי פרות כאחת משום שנא' אותה [במדבר יט] ולא אותה ואת חברתה וכיון דבגמרין נקטינן דאותה דוקא לא איכפת לן במאי דתניא בתוספתא דדלמא משבשתא היא ולא מיתניא בי רבי חייא ורבי אושעיא. וכן נראה לי דודאי פשטיה דאותה דוקא דסוגיין הכי מדאמרינן בפרק בתרא דמכילתין (דף פו:) עלה דמתני' נדרה אשתו וסבר שנדרה בתו וכו' לימרא דיניא אותה דוקא היא וכו' וקמה לן סוגיין הכי אם לא שתאמר דהכי דאותה דוקא לענין שידע מי נדרה לענין אותה לבדה ולו דוקא. וי"ל דהלכה דכי היכי דאינו מיפר לשתי נשיו כאחת הכי נמי אינו מקיים לשתיהן כאחת דהא בהיא סוגיא דלקמן משמע דכי היכי דאותה דכתיב בהפרה דוקא הכי נמי לה דכתיב בהקמה דוקא וכמו שהכתוב באותה סוגיא בסייעתא דשמיא: מתני'

אמר רבא ת"ש ושמע בעלה פרט לאשת חרש. והא דלא מייתי דבא ברייתא למיפשט בעיא קמייתא דרמי בר חמא דדוקא לאשת חרש מהו מעכב דלמא מיעבא הוא משום דדלמא תנא גופיה מפקיה ליה בתיתים דעלמא אי בעי שמיעה ומהדר דפשטיה ליה נקט: **בעל מהו שיפר לשתי נשיו בבת אחת.** הכי דמסיקנא ליה בתר בעיא דלעיל ומעייליה נקט: **אותה דוקא.** הא דכתיב ואם כיום שמוע אישה יניא לאותה מי דרשינן דוקא לאותה ולא חברתה לו לא דרשינן הכי: **אין משקין ב' סוטות באחת.** אין מניחין לעורה ב' נשים סוטות להשקיתן ביחד: **מפני שלבה גם בחברתה.** ומפני נאות חברתה לא תודה: **אלא משום שנאמר והשקה לבדה.** והשקה מפיק ה"א וכאילו כתיב והשקה אותה ודרשינן ולא לאותה וחברתה ולימא פלוגתא דתנאי היא:

מסורת הש"ס

(א) כ"ב פא: מכות יח: מנחות יח: קנ: קדושין כה. יבמות קד: חולין קג: נדה מו:. (ב) סוטה ח. [תוס' דנגעים פ"ח תוספתא סוטה פ"א]. (ג) [כתוס' דנגעים פ"ח הכי איתא רבי יהודה אומר וכו' אלא משום שנאמר והקריב אותה הכהן כמדבר ה' פכ"ו אמת הוא מקריב ואין מקריב שתים ע"כ וכן איתא בתוס' דסוטה פ"ח ודע דרמב"ם פ"ד מהל' סוטה כתב שנאמר והעמיד אותה הכהן ועל כרחך טעות נפל בספר הרמב"ם כי לא נמצא פסוק זה וכ"ל והקריב אותה הכהן]. (ד) [כ"ל תוספות].

תורה אור השלם

1. וְהִשְׁקָה אֶת הָאִשָּׁה אֶת מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים:

במדבר ה כד

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה וקפריך וכו' ליפר לה הוא הבעל ומשני סבר כל"ל והכ"ל: (ו) ר"ה שלבה וכו' ויש לה חברתה וכו' אמתה גם אני:

גליון הש"ם

גמ' שנאמר והשקה אותה. ע' סוטה דף ח. וכרש"י שם ד"ה לאותה:

פירוש הרא"ש

דאמר ליה לבי שמעינא הפר לה. כלומר הפר לה וכשאשון ואשמע נדריה תחול הפרתך למפרע: **לבי שמע ליפר לה.** מאחר שאין הפרה מועלת עד שישמע נדריה למה ל"ל לאפוטרופוס שיפר לה תחילה לכשישמע הבעל יפר לה: **סבר דלמא מטרידנא.** שמא כשאשמע נדרה אהיה עורך ויעבור היום ולא אפר לה: **חרש מהו שיפר לאשתו.** כתבו דקרא קאי שמדבר ואינו שומע דכתיב ואני כתרם לא יפתח פיו אבל חרש דרבנן גרמיה לא מלי מפקע נדר דאוריתא ועוד שנינו כשוטה: **בל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו** כו'. כפ' המנחות והנסכים (דף קנ:) תנן דהנודר מנחה של ס"ח עשרונים מביאים בשני כלים לפי שאין נבלים בכלי אחד יפה ופריך והתנן אם לא בלל כשר ומשני ר' זירא דהאי לבילה בעי שאינו ראוי לבילה כגון שאינו מקיים לשתיהן כאחת דהא בהיא מייתי דבא ברייתא למיפשט בעיא קמייתא דרמי בר חמא דדוקא לאשת חרש מהו מעכב הוא משום דדלמא תנא גופיה מפקיה ליה בתיתים דעלמא אי בעי שמיעה ומהדר דפשטיה ליה נקט: **בעל מהו שיפר לשתי נשיו בבת אחת.** הכי דמסיקנא ליה בתר בעיא דלעיל ומעייליה נקט: **אותה דוקא.** הא דכתיב ואם כיום שמוע אישה יניא לאותה מי דרשינן דוקא לאותה ולא חברתה לו לא דרשינן הכי: **אין משקין ב' סוטות באחת.** אין מניחין לעורה ב' נשים סוטות להשקיתן ביחד: **מפני שלבה גם בחברתה.** ומפני נאות חברתה לא תודה: **אלא משום שנאמר והשקה לבדה.** והשקה מפיק ה"א וכאילו כתיב והשקה אותה ודרשינן ולא לאותה וחברתה ולימא פלוגתא דתנאי היא:

עין משפט נר מצוה

לז א מיי' פי"ז מהל' מעשה קרבנות הל' ו: לח ב מיי' פי"ב מהל' נדרים הלכה יג סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף כה: לט ג מיי' שם הלכה יד טוש"ע שם סעיף כט:

מ ד ה מיי' פי"ב מהלכות סוטה הלכה כ:

תוספות

ומשני לבי שמעינא הפר לה. כלו' הפר ותחול [הפרתך] כשאשון ממקום פלוני ואשמעם, דהפרתו מועלת בזה הענין, הלכך משני נמי שיפר לה. אחר שישוב יפר, ולמה לו לעשו' שליח: **מטרידנא. כשאשוב ולא אשמעם.** וכנזיר (יב:) פריך ליפר לה איהו, פי' כשיפגע יאמר כל נדרי' שתדורי מופרים דהא אוקימנא כר"מ, ומסיק תלמודא דילמא מתפלגא לו רחמנא, פי' נגמיעתא יהיה עכ' ויסכת מלהפר. והא לא קאי לה קאי ליפר מיד [ויאמר] כל נדרי' שתדורי מופרי, ל"ל כמאן שאינו רולה לבטל נדרי' כי אם משעה שיפגע ואילך, אבל לי קאי הא קאי יאמר לה כל נדרי' שתדורי (משאתפ) עד שלבוא הרי הן מופרי', ומ' לי לאפוטרופוס: **את"ל בעל מפר בלא שמיעה.** דכר שמיעה אין שמיעה מעכבת [בו], אבל חרש שמיעה מעכבת בו, כדר' זירא (דאמר) כל הראוי לבילה כו': **[ושמע] אישה פרט לאשת חרש.** פי' הקונט' ומדלא תמעטו אלא חרש [שמעינן דאינים דעלמא מיפר] אע"ג דלא שמע, וקס' ל"ב אמאי לא אייתי רבא נופיה לתפסטא בעיין דמפר בלא שמיעה (לעיל עב:), לכן נראה דאיכי לתרוי דשמע חרש פשיטא ליה לתנא אבל אחר איבעיא ליה, דהכי אמרי' בפ"ק דקידושי'. ר' אלעזר אומר: **בעל מהו שיפר לשתי נשיו.** ה"ה דבאב מלי לאיתיבו: **אותה דוקא.** ואם כיום שמוע אישה יניא אותה (במדבר ה): **מפני שלבה גם בחברתה.** ולא תדאג שונא מתוך המגילה נראותה שכן עשו לאבותיה: **לא משום השם.** לא מפני [טעם אל]: שנ' והשקה. מפיק ה"א, דמשמע דהשקה אותה ולא חברתה עמה:

כל הראוי לבילה. דקתני האומר הרי עלי ס"ח עשרונים, מביא ס' בכלי אחד ואחד בכלי אחד, ומפרש טעמא משום דקיש להו לרבנן דששים נבלות בכלי אחד אבל ס"ח אינן נבלות יפה, ומותבינן וכי אין נבלות מלי הרי והתנן אם לא בלל כשר, ומשני ר' זירא הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו, ולפילו לא בלל כשר ושאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו, דהאי לבילה בעינן, דלפשר להתקיים בה מצות מנחה (ובמות קה. וכרש"י קדושין כה. מכות יח: חולין פג. מנחות יח. קנ:) ופסולה הואיל ואי בעי לבלול לא מלי למבלל (זבח פו:) כלומר מה שאי אפשר לבלול מעכבת בו, דכיון דכתיב ויצק עליה שמן ונתה לבלול, דכתיב בלילה, ש"מ שלוה הקב"ה להביא מנחה שיהיו לקיים בה מצות בלילה, וכשהיא מביא ששים ואחד, מנחה כזו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com